

Nordjyske Museer – Bevaringsstrategi 2022-2025

Principper

- Bevaringsarbejdets formål er at bevare samlingerne bedst muligt samtidig med, at de gøres tilgængelige for forskning og formidling.
- Bevaringsarbejdet tager udgangspunkt i gældende retningslinjer for bevaring og konservering.
- Der skal være et ensartet niveau for bevaring og konservering i alle museets afdelinger.
- Bevaringsarbejdet skal opfattes som en integreret del af samlingsvaretagelsen, sammen med registrering og dokumentation.
- Sikring af samlingernes bevaring skal om muligt opnås alene ved oprettelse af passende opbevarings- og udstillingsforhold.
- Det ønskede opbevaringsklima skal så vidt muligt opnås ved hjælp af passiv klimatisering, og der lægges vægt på lavt energiforbrug.
- Konserverende indgreb skal kun finde sted, hvor det er nødvendigt for at stabilisere genstandene. Restaurerende indgreb skal som hovedregel kun finde sted i forbindelse med faglig bearbejdning og/eller i forbindelse med formidling.
- Prioriteringen af konserverings- og restaureringsopgaverne skal ske i tæt samarbejde med fagsinspektørerne.

Langsigtede mål

- Alle magasiner med standardklima skal overholde klimakravene 8 – 20 °C, 40 – 55 % RF. TWPI-værdien for magasinerne skal være minimum 50, og der skal tilstræbes en værdi på 100 eller derover.
- Alle specialmagasiner (f.eks. tørt magasiner til arkæologisk metal) skal have et klima, der giver tilsvarende gode opbevaringsforhold for de pågældende materialer.
- Gældende retningslinjer for magasiner med hensyn til belysning, støvbeskyttelse, tilgængelighed, installationer, overvågning m.m. skal overholdes.
- Alle udstillingslokaler skal som standard overholde klimakravene 40 - 60 % RF, 15 - 25°C. Hvor genstandene kræver det, skal der etableres specialklima f.eks. ved hjælp af klimastyrede montrere. Gældende retningslinjer for sikring, belysning, materialer til inventar m.m. skal så vidt muligt overholdes. Hvor klimakravene ikke kan overholdes, skal der føres særligt tilsyn for at minimere klimarelaterede skader.
- Alle genstande på magasinerne skal være rengjorte, stabile og tilgængelige for undersøgelse.
- Der skal være faste ensartede rutiner for overvågning af klima, opståede skader, skadedyr m.m. i alle magasiner og udstillinger.
- Alle genstande samles som udgangspunkt i det fælles magasin, hvor der er faciliteter for modtagelse, registrering, konservering og samlingsadministration. Samlinger med høj brugsfrekvens eller med særlig tilknytning til en bestemt afdeling kan dog forblive i magasin ved den pågældende afdeling, hvis følgende klimakrav kan overholdes: 40 - 60 % RF, 10 - 25°C.

Status og historik

Ovenstående principper og mål blev først formuleret i 2009, hvor det var besluttet at oprette et nyt fællesmagasin og Samlingshus i samarbejde med Aalborg Stadsarkiv og KUNSTEN. Samlingsarbejdet har siden da været fokuseret på opbygning af Samlingshuset og flytning hertil.

Samlingshuset stod færdigt i november 2011. Foruden magasiner til hovedparten af museets samlinger rummer bygningen modtagefaciliteter, konserveringsværksted og afdeling for registrering og fotografering. Samlingshuset er dermed center for samlingsvaretagelsen for hele Nordjyske Museer. 2011 og 2012 indflyttedes alle samlinger fra Aalborg Historiske Museum. 2014 udvidedes magasinet, så det kunne rumme alle samlinger fra resten af Nordjyllands Historiske Museum, som opmagasineres i magasiner, der ikke levede op til de langsigtede klimamål.

Efter udvidelse af Samlingshusets magasinkapacitet 2014 påbegyndtes indflytning fra alle magasiner med klima, som ikke levede op til de langsigtede mål. 2017 afsluttedes indflytning fra magasinet i Valsgård, som rummede hovedparten af genstande fra det tidligere Sydhimmerland Museum, samt indflytning af samlingerne fra Hals Museum. 2021 afsluttedes indflytning fra øvrige magasiner med uacceptabelt klima. I forbindelse med flytning til fællesmagasinet er der gennemført samlingsrevision og herunder eventuel udskillelse. Alle genstande som ikke kommer fra klimatiserede magasiner, desinficeres ved varme eller frost før indflytning i Samlingshusets magasiner. Genstandene rengøres, og der gennemføres en overordnet tilstandsvurdering med det formål at identificere genstande, som er ustabile eller på anden måde akut behandlingskrævende. Endelig udsorteres genstande, som skal opbevares i specialklima. Alle arkæologiske metalgenstande skal således opbevares i specialmagasin med tørt klima (under 15 % RF) Oktober 2021 var status for museets ca. 210.000 registrerede genstandsposter følgende:

86 % af samlingen befinder sig i Samlingshusets magasiner

9-10 % befinder sig i udstillinger

4-5 % befinder sig i andre magasiner

Af den sidste gruppe genstande på andre magasiner skal <1 % flyttes til Samlingshuset, fordi de befinder sig under forhold, som ikke lever op til museets langsigtede mål. De øvrige 3-4 % opbevares i magasiner i Hadsund, som klimamæssigt enten allerede lever op til målene, eller let kan bringes til det.

Ved oprettelse af Samlingshuset i 2011 regnedes at det nye magasin med den daværende indretning ville kunne rumme tilvæksten i 7-10 år. Ved udvidelsen 2013-14 og ved komprimering er det lykkedes at rumme tilvæksten noget længere. Der er stadig mulighed for at udnytte pladsen i de eksisterende rum bedre blandt andet ved udskiftning af stationære reoler med kompaktreoler, men omkring 2030 må vi regne med, at den nuværende bygning ikke længere kan rumme samlingerne med den forventede tilvækst. Fra 2025 arbejdes der målrettet med planer for udvidelse af magasinbygningerne.

Nordjyllands Historiske Museum overtog ved årsskiftet 2018 – 19 ansvaret for bunkersanlægget REGAN Vest, som derefter omdannes til koldkrigsmuseum. Det har medført omfattende samlingsopgave.

Hovedparten af Bunkerens inventar på over 10.000 genstande er registreret i museets samling. Desuden skal anlæg og genstande klimastyres og sikres mod brand, tyveri slid og hærværk.

Handlingsplan samlingsarbejdet 2022-2025

Der arbejdes løbende med at udvide magasinkapaciteten ved at udnytte pladsen i de eksisterende magasiner bedre. Ligeledes arbejdes der løbende med at lette arbejdet i Samlingshuset ved at genstandsfotografere (til identifikation), optimere brugen i SARA samt ved benytte pladsregistrering.

Da de langsigtede mål for museets magasiner nu stort set er opfyldt, rettes fokus for samlingsarbejdet mod tilgængeliggørelse og formidling af samlingerne samt mod udstillingerne.

Tilsynet med de eksisterende udstillinger systematiseres og den bevaringsmæssige standard hæves, samtidig med at afdelingen deltager i opbygningen af de nye udstillinger. Samlingsarbejdet synliggøres på de forskellige elektroniske platforme.

Som en stor investering i det fremtidige samlingsarbejde, gennemfører samlingsinspektør Signe Stidsing Hansen 2023-25 et forskningsprojekt i form af et ph.d.-studie. Formålet med studiet er blandt andet at identificere nye emner for forskning og formidling på tværs af museets samlinger.

Udvidelse af magasinkapacitet i Samlingshuset

- Etablering af kompaktreol i jordfund 1. Gennemføres ved årsskifte 2023-24
- Etablering af ekstra pallepladser ved indsætning af ekstra vanger. 2023
- Ekstra plads til skildrier ved komprimering på gittervægge. 2022
- Etablering ekstra gulvplads ved samlingsgennemgang i lapidariereol og sten på gulv i hal 4. 2023
- Kompaktering af "nyere tid 1" ved omflytning i "ÅHM Søgårds registrant". 2022- 23
- Plan for udvidelse af mezzaniner i hal 4 og 6. 2023
- Plan for udvidelse af magasinkapaciteten 2030 ved nybygning eller andet. 2025.

Pladsregistrering, Samlingshuset

- "ÅHM Søgårds registrant". 2022-23
- Jordfund 2. 2022
- Gulvarealer hal 4 og hal 6. 2023-24

Samlingsgennemgange

- Bevaringsmæssig tilstands vurdering og ompakning i metalmagasin. 2022-23
- Historiefaglig gennemgang og udskillelse af glassamlingen. 2022
- Faglig samlingsgennemgang af genstande på lapidariereolen. 2023
- Hadsund: Plan for samlingsgennemgang. 2022
- Hadsund: Samlingsgennemgang af loftsrum over laden samt uisoleret hjørnerum. 2023-24

Forskning

- Ph.d.-studie i betydningsvurdering af fusionsmuseernes samlinger ved Signe Stidsing Hansen. 2023 – 2025.

Synliggørelse og formidling af Samlingerne

- Filmserie fra Samlingshuset om arbejdet med samlingerne. 2022-23
- Jævnlig indlæg til sociale medier, hjemmeside og nyhedsbreve. 2022-

Bevaringsarbejde i udstillingerne

- Lokale retningslinjer for lys, klima, materialer rengøring. 2023
- Opsætning af klimaalarmer. 2022-23
- Gennemgang af alle udstillinger. 2023-24
- Faste procedurer for tilsyn med udstillinger og magasiner. 2023-24
- Udbedring af mangler. 2023-25

Udstilling og formidling

- Renæssanceudstilling. 2022
- Færdiggørelse og driftsopstart af REGAN Vest. 2022-23
- Fyrkatudstilling. 2022-2024
- Fjordmuseet. 2022-

Andet

- Gennemgang af fagbibliotek for nyere tid i samarbejde med historikergrupper. 2022-
- Værdiredningsplan. 2023-
- Plan for digital bevaring af arkivdata. 2022-24

Per Thorling Hadsund

18.05.2022